Parallelsessie Informatie en Ontmoeting, 13 januari 2022
Zienswijze begrotingswijziging DG&J 2022 en Hervormingsagenda en Extra middelen jeugd 2022
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	mevrouw A. Mager
Griffie:	de heer S. Vink
Fracties:	Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-SGP/ChristenUnie - VVD-D66-SP-GroenLinks-Gorcum Actief-Fractie van Maaren-Lid Van Mourik
Portefeuillehouder:	de heer E. Kraaijeveld
Ambtelijk:	de dames M. Teeuw, K. Oude Egberink, R. Jarbandhan en I. Bruseker
Gasten:	WMO adviesraad, de heren E. Boer en H. Buis en Gehandicaptenplatform mevrouw E. den Heijer
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom. Zij licht het programma voor deze sessie en de orde van het digitaal vergaderen toe.

Zienswijze begrotingswijziging DG&J 2022 en Hervormingsagenda en Extra middelen jeugd 2022

Alle gemeenten in Nederland ontvangen in 2022 incidenteel extra Rijksmiddelen jeugd. Om ook in de toekomst goede zorg te kunnen leveren binnen een duurzaam en financieel beheersbaar jeugdhulpstelsel, zijn er wel voorwaarden verbonden aan deze incidentele compensatie. Landelijk wordt hiervoor een agenda opgesteld. Deze agenda wordt de Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028 genoemd. Een aantal (regionale) ontwikkelingen en daarmee de begrotingswijziging DG&J 2022, hangen samen met de inhoud van de toekomstige hervormingsagenda. Omdat we u een totaaloverzicht willen geven van de tot nu toe bekende ontwikkelingen op het gebied van jeugd in 2022, informeren wij u gelijktijdig over deze onderwerpen. Om vervolgens hierover met elkaar van gedachten te wisselen.
Wethouder Kraaijeveld zal een korte introductie geven. Hierna wordt u aan de hand van een PowerPointpresentatie meegenomen in de volgende punten:
1. Begrotingswijziging 2022 DG&J
2. Hervormingsagenda inclusief voorstel inzet extra middelen jeugd 2022

Wethouder Kraaijeveld leidt de bespreking kort in. In de gemeente, de regio en ook landelijk wordt er veel gesproken over de jeugd en de beschikbare middelen. In een extra ledenvergadering van de VNG is een resolutie aangenomen in dit kader. Het Rijk wordt gevraagd om duidelijkheid te scheppen over randvoorwaarden en middelen.
Lokaal is er een integraal sociaal beleid en ook regionaal is beleid geformuleerd en is een inkoopkader vastgesteld. In de sessie wordt gesproken over de begrotingswijziging en de hervormingsagenda. Ook wordt een voorstel gedaan voor de inzet van extra middelen.

De dames Teeuw en Oude Egberink geven een presentatie (beschikbaar op iBabs).
Eerst wordt ingegaan op de begrotingswijziging jeugdgezondheidszorg en vervolgens op de begrotingswijziging Veilig Thuis. Voor Veilig Thuis wordt een tijdelijke uitbreiding van de formatie gevraagd en daarnaast een structurele uitbreiding. Voorgesteld wordt de dekking te halen uit de extra middelen jeugd 2022.

Vervolgens wordt gesproken over de Serviceorganisatie Jeugd. De verwachte kosten in 2021 zijn gestegen en de kostenreductie is niet gehaald. Er zijn nu meer realistische besparingen verwerkt in de begroting. Ook hiervoor wordt voorgesteld de dekking te halen uit de extra middelen jeugd 2022.

De voorzitter bedankt voor de presentatie en geeft gelegenheid voor het stellen van vragen.

De heer De Jong merkt op dat 10 gemeenten akkoord zijn met de begrotingswijziging en twee niet. Hoe gaat dat verder? Met betrekking tot het Netwerk MT merkt hij op dat dit steeds bezig is met kostenreducties. Hij vraagt wie er namens Gorinchem in het MT zit en wat de inbreng en ervaringen zijn. Hoe kijkt de wethouder aan tegen de SOJ; is dat een distributiekanaal of heeft men ook een inhoudelijke rol?

Wethouder Kraaijeveld merkt op dat dit over de eerste burap en begrotingswijziging gaat; de bevoegdheid daarvoor ligt bij het AB van DG&J en dat geldt voor alle betrokken gemeenten. Het is besluitvorming uit solidariteit. De lokale bevoegdheden worden steeds meer lokaal belegd. De teamleider van het Team Sociaal zit in het Netwerk MT; er lopen negen regionale projecten en ambtelijk is er ook een opdrachtgever. Een en ander is verdeeld in de governance. De SOJ is een contractpartij die regie voert op de zorgaanbieders. Er zijn nu minder zorgaanbieders dan voorheen. De SOJ heeft een belangrijke contractuele rol. De beweging gaat steeds meer naar lokaal maar wel in een goede wisselwerking met regionaal en de SOJ. Desgevraagd zegt de wethouder dat het een realistische begroting is maar garanties zijn nooit te geven. Er is kritisch gekeken naar de kostenbesparing. Het gaat er om dat er lokaal stappen gezet worden om te zorgen dat de kostenbeheersing beter gaat.

De heer Van Willigen merkt op dat Veilig Thuis om meer geld vraagt omdat de expertise niet toereikend is bij de partners. Blijkbaar functioneren de partijen niet goed. Hoe moet dit geduid worden?

Mevrouw Teeuw antwoordt dat de lokale toegang nog onvoldoende is toegerust. Het gaat hier om de zware veiligheidscasuïstiek. Het gaat om samenwerking en een wisselwerking. Er is ook een hoge caseload en de casussen worden steeds complexer. Zij wil dit graag in samenwerking met Veilig Thuis oppakken en de kennis en expertise meer naar voren halen.

De heer Van Willigen vraagt aandacht voor de beschikbaarheid van Veilig Thuis en vraagt of de bereikbaarheid is verbeterd. Hij verwijst naar pagina 8 van de tekst.

Wethouder Kraaijeveld licht toe dat het genuanceerd moet worden. VT is nu sinds twee jaar ondergebracht bij de DG&J en heeft in de coronatijd moeten proberen zaken goed te organiseren. Er moest wel steeds iets aan de formatie toegevoegd worden. In Gorinchem gaat het al behoorlijk goed maar er moet nog wel een stap in gezet worden.

De heer Van Willigen citeert pagina 8 bij maatschappelijk werk en merkt op dat de tekst niet erg zorgvuldig is.
De voorzitter geeft aan dat de wethouder dit noteert en zal uitzoeken.

Mevrouw Alba Heijdenrijk merkt op dat als er niet meer middelen komen er veiligheidsrisico’s ontstaan. Hoe staat het er in Gorinchem voor over een half jaar en als het nog niet klaar is, kunnen er dan afspraken gemaakt worden dat de raad hierover geinformeerd wordt? Vorig jaar werd de doorlooptijd ook niet gehaald. Zal dat in de toekomst wel lukken? In de tekst over de jeugd wordt gesproken over een bovenregionale afspraak maar ook over langere wachttijden in verband met covid. De wachttijden zijn sowieso al erg lang. Zij mist ook een investering in de basis GGZ. Casussen worden steeds complexer en dat heeft ermee te maken dat er minder aan preventie wordt gedaan. Kan er een tekstwijziging in de begrotingswijziging VT worden aangebracht? Vermeld is dat de samenleving mondiger is. Omdat er fouten kunnen worden gemaakt wordt de juridische

ondersteuning uitgebreid. Zij verwijst naar de berichten in de media en de vele fouten die worden gemaakt waardoor steeds meer de gang naar de rechter wordt gegaan. Deze tekst is zeer suggestief en vraagt om aanpassing.

Mevrouw Teeuw antwoordt dat er nuanceverschillen zijn tussen de gemeenten in de regio. Zij kan eventueel cijfers opvragen. In deel 2 van de presentatie wordt nader ingegaan op de verbrede opdracht. De cijfers inzake wettelijke doorlooptijden kan zij opvragen. Er moet zeker meer ingestoken worden op basis GGZ. Ook dat komt nog aan bod in de presentatie. Met betrekking tot de tekstuele wijziging zegt zij dat zij dit intern zal bespreken.

De heer Wientjes merkt op dat het bijna een jaarlijks terugkerend ritueel is. Er moet steeds weer geld toegevoegd worden. Hij vraagt zich steeds af waar nu het probleem echt ligt. Hij denkt in dit kader aan de inkoop en de opdrachtnemers die prestaties moeten leveren conform de afspraken. Hij vraagt of er niet iets aan het management van deze organisaties gedaan kan worden. Men heeft onvoldoende expertise voor het managen van deze organisaties.

Wethouder Kraaijeveld licht toe dat geprobeerd wordt te zorgen dat de begroting realistischer wordt. Aan de besparingsmogelijkheden is ook gewerkt waardoor ze realistischer zijn. Een kwalitatieve doorontwikkeling is nodig sinds de taak naar de gemeenten is gekomen. Door de toename aan jeugdvragen is de complexiteit en zijn de langere behandeltijden toegenomen. Hij verwijst ook naar het normenkader. Regionaal en lokaal is er steeds meer grip op de situatie. Hij verwijst ook naar de bespreking eind vorig jaar. De basis GGZ zal meer in het sociaal team ondergebracht worden zodat er minder in de acute zorg zal landen.

De heer Wientjes zegt dat hij geen analyse hoort van waar het zo fout loopt waardoor er steeds geld bij moet. Hij hoort alleen dat de vraag toeneemt en dat er mooie plannen zijn. De VVD heeft het idee dat de organisatie niet zo goed werkt.

De heer Koçak meent dat er naar zijn mening geen sprake is van fouten; het gaat erom dat het werk is overgeheveld van de rijksoverheid met onvoldoende financiële middelen.

Wethouder Kraaijeveld begrijpt de vraag van de heer Wientjes; ook wethouders stellen die vraag. Het komt erdoor dat de trajecten langer en complexer en daardoor duurder worden. Er moet dus meer lokaal geïnvesteerd worden, ook in preventie. Landelijk gezien is de kostenstijging in deze regio minder dan elders. Men is wel op de goede weg.

De heer Wientjes merkt op dat er naar zijn mening niet goed naar het management en het bestuur gekeken wordt. Hij zou daar meer expertise aan willen toevoegen.

Wethouder Kraaijeveld zegt dat hij wel veranderingen ziet, o.a. door het Netwerk MT. Er zijn ook duidelijke projecten met goede planningen. Er zijn goede voorbeelden van dat het goed gaat. Ook met de nieuwe directeur en het inkoopkader. Het heeft nog wel tijd nodig om zich te bewijzen.

Het tweede deel van de presentatie wordt verzorgd over de hervormingsagenda en de extra middelen 2022. Het Rijk heeft besloten in 2022 extra middelen beschikbaar te stellen voor de gemeenten omdat zij aanvankelijk te weinig middelen hebben gekregen. Het gaat om incidentele middelen onder de voorwaarde dat de gemeente zich committeert aan de hervormingsagenda 2022-2028. De doelen hiervan sluiten aan op het integraal sociaal beleid van de gemeente.

De heer Chaaby begrijpt dat de hervormingsagenda wordt opgeschort maar dat de gemeente wel doorgaat met een aantal maatregelen. Hij informeert naar de impact van het opschorten.

Wethouder Kraaijeveld zegt dat er een afspraak was over de arbitragecommissie en een langjarige doelstelling en afbouw. De regering heeft ervoor gekozen om minder geld beschikbaar te stellen. De VNG wil nu met het Rijk het gesprek voeren hoe hier uit te komen. De contouren van de hervormingsagenda zijn bekend en sluiten aan op het beleid van de gemeente.

De presentatie wordt vervolgd. Ingegaan wordt op de lokale plannen, huidige projecten, nieuwe projecten en ideeën over innovatie en ontwikkeling. Er wordt een overzicht van de projecten en de financiële vertaling ervan getoond. Dit betreft een verdeling van de extra middelen van € 1,6 mln. Ook wordt een toelichting gegeven op de lokale subsidies jeugd. Een deel van de extra middelen zou hiervoor gereserveerd moeten worden. Daarnaast worden projectkosten netwerk MT genoemd, reikwijdte Jeugdwet en Jeugdhulp naar voren. De huisartsen zijn erg tevreden over de POH Jeugd GGZ; voorgesteld wordt dit uit te breiden. Hiervoor is een businesscase opgesteld en een systeem voor monitoring.
Een toelichting wordt gegeven op het Expertteam, Zorg en Veiligheid, Toekomst en Innovatie. Gorinchem werkte al mee met Veilig Opgroeien is Teamwerk; de samenwerking wordt verstevigd en verbreed. Hiertoe behoort Geweld Hoort Nergens Thuis en Beweging naar nul uithuisplaatsingen. Het doel is om meer domein overstijgend te gaan werken. Het toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming wordt toegelicht. De komende tijd wordt hier lokaal en regionaal aan gewerkt.
Overigens zijn er pm-posten opgenomen voor enkele thema's uit de hervormingsagenda. Om dit alles mogelijk te maken is extra beleidscapaciteit nodig.
Een deel van de extra Rijksmiddelen is nog niet ingevuld (€ 1,5 mln.). Voorgesteld wordt om deze middelen op de stelpost jeugdbeleid te laten staan.
Tot slot wordt een meerjarige doorkijk geschetst.

De voorzitter bedankt voor de presentatie en geeft gelegenheid voor het stellen van vragen.

De heer De Jong vond het een indrukwekkende presentatie. In 2022 zijn er veel middelen, maar die zullen incidenteel zijn. De zorg moet naar de voorkant gebracht worden. Ingezet moet worden op de hervormingsagenda. Is hier wel voldoende capaciteit voor? Het is belangrijk om kaders te stellen en te monitoren. Het is een kansjaar. In de B&A-sessie komt hij hierop terug. Hij is hoopvol dat er stappen gezet kunnen worden en vraagt of de jeugd hier ook bij betrokken wordt. Er moet breed gekeken worden; veiligheid en zorg moet alle aandacht krijgen.

Mevrouw Teeuw bevestigt dat er breed gekeken moet worden en wijst op de samenwerking met andere partijen. Er wordt een extra team ingericht en daar worden mensen voor geworven. Er is extra formatie nodig in de uitvoering. Daar is aandacht voor. Bij de uitwerking wordt dat meegenomen. De verschillende projecten worden nu verder uitgewerkt en er komt zeker een lokaal plan van aanpak. De raad wordt hier actief in meegenomen.

De heer Boer is verbaasd dat er een nieuw jeugdteam wordt opgezet naast het sociaal team. Hij dacht dat dit onderdeel zou worden van het sociaal team.

Mevrouw Oude Egberink begrijpt de verwarring. Het is niet de bedoeling een nieuw jeugdteam in te stellen; het gaat om een team binnen het sociaal team dat wel iets losser staat van het sociaal team. Het gaat alleen om zelf hulp verlenen. Het kan niet opgeslokt worden door administratieve werkzaamheden.

De heer Boer is bang dat de valkuilen uit het verleden zich opnieuw gaan manifesteren tussen het sociaal team en het jeugdteam. Hij noemt overdracht, privacygevoelige gegevens en dergelijke die aandacht vragen.

Mevrouw Oude Egberink licht toe dat het ook onderdeel zal zijn van de stichting jeugdteams. Over de vroegere valkuilen wordt zeker gesproken. Hier is aandacht voor.

De heer Boer zegt in het Expertteam de ervaringsdeskundigen te missen.

Mevrouw Teeuw zegt dat bespreking van casuïstiek in het Expertteam inclusief ouders en jeugdigen is. De inzet van ervaringsdeskundigheid wordt steeds meer gebruikt, ook bij beleidsontwikkeling. Ouders en jeugdigen kunnen zich laten bijstaan door een ervaringsdeskundige.

Wethouder Kraaijeveld zegt dat hij deze vraag nog even wil meenemen en informeren of dat regionaal ook al aan de orde is.

Mevrouw Alba Heijdenrijk merkt op dat de ouders en het kind de ervaringsdeskundigen zijn als onderdeel van de casus. Dat moet los van de ervaringsdeskundigen gehouden worden. Het klinkt overigens wel wat als oude wijn in nieuwe zakken. Zij meent dat dit al jaren bestaat. Zij noemt de verschillende slogans die in de afgelopen jaren aan de orde zijn geweest. Het is nodig nu door te pakken. Het is belangrijk om aan de voorkant te blijven inzetten. Zij is bang dat er steeds iets nieuws bedacht wordt voor de zorg die gegeven moet worden. Met betrekking tot Veilig Thuis hoort zij dat Gorinchem veel stappen zet in dit kader. Zij hoort alleen niet wat we gaan doen als het niet gehaald wordt. In hoeverre kan dat voorkomen worden? Zij vraagt de raad in dit kader goed op de hoogte te houden in het komende halfjaar.

Wethouder Kraaijeveld verwijst naar de reactie van de heer De Jong. De raad wordt nu erg breed geinformeerd. Hij is blij dat het gesprek zo gevoerd kan worden zodat men in 2022 goed aan de slag kan gaan met zaken waarmee al gewerkt werd. Het is geen oude wijn in nieuwe zakken. Er wordt al jaren goed aan gewerkt. Het zijn langjarige trajecten en het intensiveren van deze activiteiten. De eerste ervaringen van het Expertteam zijn ook positief. Er moet ook in geïnvesteerd worden.
Verder gaat hij ervan uit dat er dit jaar landelijk verder gewerkt kan worden met de hervormingsagenda.
Met betrekking tot Veilig Thuis wordt geborgd dat er binnen de termijnen gewerkt wordt. Het komend half jaar moet dit goed opgepakt worden. Mocht het niet lukken dan is er nog een jaar de tijd om het via de regio te laten lopen. Er zit nog enige marge in. Als de raad instemt met het pakket aan maatregelen dan kan hieraan gewerkt worden.

Mevrouw Alba Heijdenrijk vraagt de raad in dat halve jaar op de hoogte te houden en vraagt om een toezegging.

Wethouder Kraaijeveld antwoordt dat het gemonitord wordt en na de zomer is hier een beter beeld van. Hij zegt toe de raad dan te informeren.

De voorzitter wijst op het feit dat er nog een B&A-sessie is waarin dit onderwerp kan terugkomen.

Mevrouw Den Heijer vindt het ambitieus maar wel erg veel. Zij is bang dat de doelen niet gehaald zullen worden. Zij zou het graag geconcretiseerd zien.

Wethouder Kraaijeveld begrijpt de opmerking. Het is inderdaad een flinke transitie sinds 2015 waar al jaren aan gewerkt wordt. Het wordt wel steeds concreter en het is ook iets dat met partners, aanbieders en partijen in de stad gedaan moet worden.

De heer Wientjes merkt op dat er al veel experts zijn; hij vraagt zich af of een expertteam niet bijdraagt aan meer bestuurlijke drukte.

Wethouder Kraaijeveld zegt bestuurlijk trekker te zijn van het expertteam. Het gaat om complexe casussen waarvoor doorbraken gerealiseerd kunnen worden. Hier is even meer regie en coördinatie voor nodig en het moet gaan bestendigen via de lopende processen.

De heer Wientjes waarschuwt ervoor dat het geen extra schijf moet worden in het systeem.

De heer Van Mourik hoopt dat dit jaar een gezonde jeugdzorg verwezenlijkt wordt. Hij vond het een indrukwekkende avond. Hij is blij dat de zaken scherp gevolgd worden maar het kan nog scherper. Hij hoopt dat de ambtelijke organisatie de open einden nog eens bestudeert. Het is goed dat de POH's ingeschakeld worden.
Overigens vraagt hij aandacht voor de opvoedingsondersteuning. Met betrekking tot Veilig Thuis vraagt hij zich af of het hierin ingebed moet worden. Het is belangrijk om naar de mensen te kijken. Hij vraagt zich af of Veilig Thuis goed is toegerust. Ook noemt hij één gezin, één regisseur, één plan. Dat moet niet uit het oog verloren worden.

Wethouder Kraaijeveld begrijpt de oproep. Het gaat er nu om zaken verder door te ontwikkelen in 2022 en ook te laten bestendigen. Het gaat zeker om de gezinnen die adequaat geholpen moeten worden.

De heer Koçak ziet dat de hervormingsagenda evenredig verdeeld is over belangrijke taken. Er moet wel meer gedaan worden met minder. Het gaat om de doorontwikkeling richting een duurzaam en gezond stelsel. Het is een ingewikkeld dossier. Hij adviseert een werkbezoek aan het sociaal wijkteam.

Wethouder Kraaijeveld zegt dat hij nog contact zal hebben met mevrouw Alba Heijdenrijk over de tekstuele aanpassing die zij heeft voorgesteld.

De voorzitter stelt vast dat het een zeer informatieve bijeenkomst was en bedankt een ieder voor de inbreng.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.